

Jak wykrywać i zwalczać **dezinformację**

CO TO

jest dezinformacja?

JAK

działa?

JAK

na nią reagować?

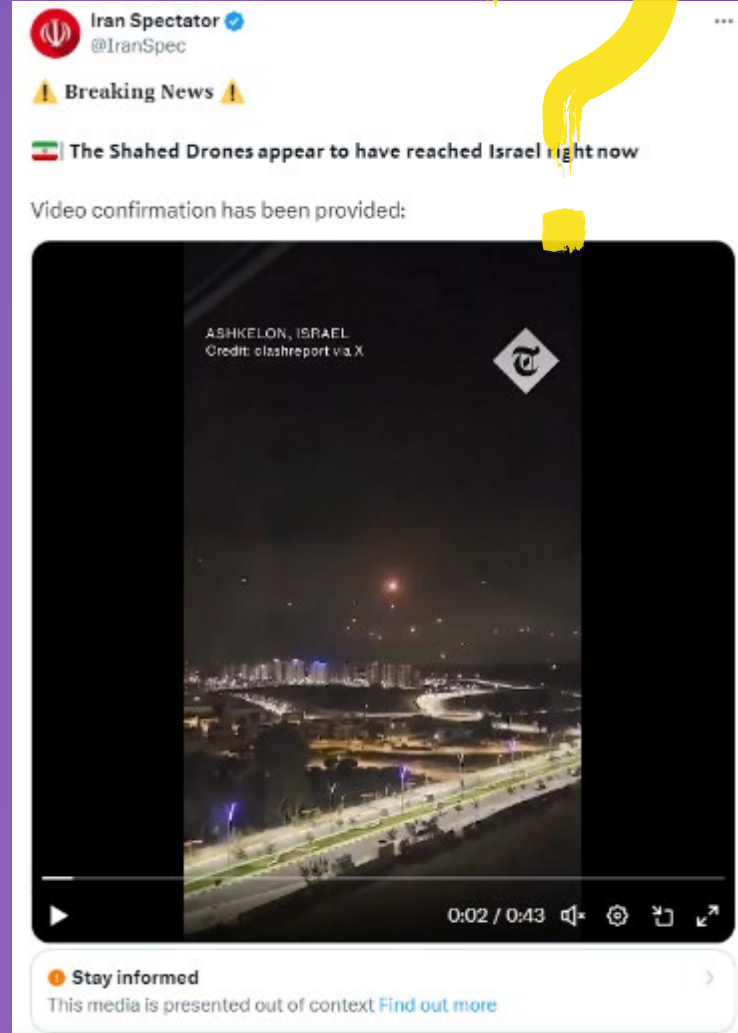

CZĘŚĆ 1

Co to jest dezinformacja?

Część 1: Co to jest dezinformacja?

DLACZEGO ktoś może rozpowszechniać informacje, które nie są prawdą?

- Dla żartu
 - Bo w nie wierzy
 - Bo chce kogoś oszukać
- ➔ Satyra / humor
 - ➔ Mylne informacje
 - ➔ Dezinformacja

Część 1: Co to jest dezinformacja?

© Pablo Xavier

© Mazur/catholicnews.org.uk

Papież Franciszek
w kurtce puchowej
marki Balenciaga

→ Żart

Część 1: Co to jest dezinformacja?

„Sieć 5G powoduje rozprzestrzenianie koronawirusa”

Czynniki sprzyjające:

- Istniejące już wcześniej teorie spiskowe o wpływie 5G na zdrowie
- Niepewność i lęk w początkowym okresie pandemii

Skutki:

- Celowe niszczenie masztów 5G
- Zakłócanie łączności telekomunikacyjnej
- Nękanie pracowników telekomunikacji

➔ **Mylne informacje**

Część 1: Co to jest dezinformacja?

Jestem matką
z Odessy.

Jestem wiceprezesem
rosyjskiej fundacji religijnej.

Jestem prawniczką
z Doniecka.

Jestem mieszkanką
Charkowa.

! Jedna kobieta udaje
różne osoby.

➔ **Dezinformacja**

CZEŚĆ 2

Jak działa dezinformacja?

Dezinformacja nie zawsze ma kogoś przekonać – czasem tylko wprowadzić zamęt. Oto niektóre taktyki:

Już nie wiem,
komu wierzyć!

! **Przekierowanie uwagi**
na kwestie niezwiązane
lub tylko luźno związane
z tematem

! **Szyderstwo:**
sarkastyczne
wyśmiewanie osób
powątpiewających

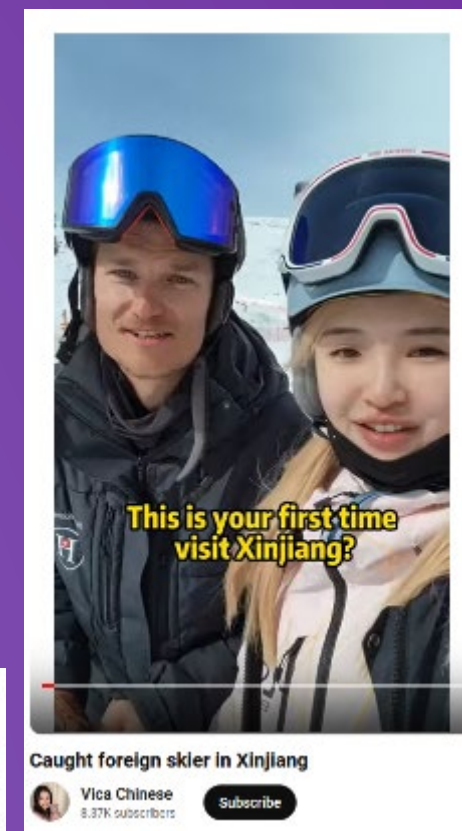
! **Przeinaczanie**
cudzej opinii
i atakowanie jej

! **Przytłaczanie
szczegółami,**
aby osłabić istotny
przekaz

! **Atak:**
agresywne lub
poniżające wypowiedzi
mające zastraszyć
osoby powątpiewające

Część 2: Jak działa dezinformacja?

Część 2: Jak działa dezinformacja?

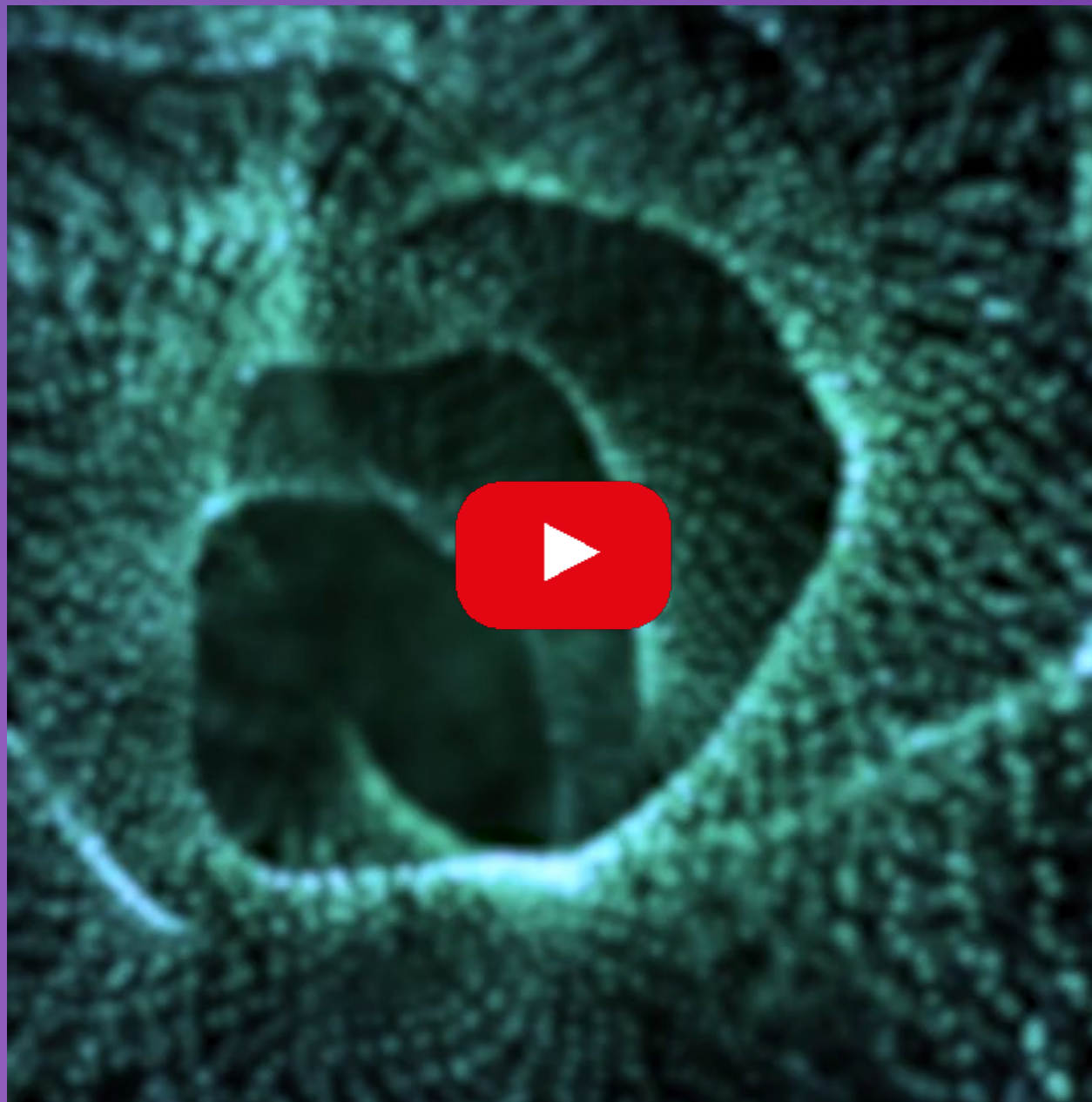

! Dezinformacja pojawia się nie tylko w mediach społecznościowych – w tradycyjnych mediach również!

Część 2: Jak działa dezinformacja?

Część 2: Jak działa dezinformacja?

CZĘŚĆ 3

Jak radzić sobie z dezinformacją?

Część 3: Jak radzić sobie z dezinformacją?

Nie reaguj
pod wpływem impulsu!

Poczekaj

Zastanów się

Masz wątpliwości? **Sprawdź!**

Treść

Czy treść jest zgodna z tytułem? Czy treść brzmi sensownie?

Strona i jej adres

Czy źródło jest wiarygodne?
Czy ktoś tu kogoś nie udaje?

Autor

Czy jest kompetentny i wiarygodny?

Data

Kiedy to opublikowano?

Ilustracja

Czy rzeczywiście przedstawia to, co napisano?

Inne źródła

Czy ta informacja pojawia się w innych źródłach? Jakich?

Miej świadomość własnych uprzedzeń!

Zastanów się, zanim udostępnisz!

Jak **TY** możesz pomóc zwalczać dezinformację?

**Nie wierz
we wszystko,
co usłyszysz**

✓ Myśl krytycznie, sprawdzaj źródła; zastanów się, zanim zareagujesz.

**Upowszechniaj
świadomość**

✓ Dziel się z rodziną i znajomymi tym, czego się dowiesz – ALE...

Nie wyśmiewaj

✓ Wykazuj empatię. Staraj się rozumieć ludzi, którzy wierzą w fałszywe informacje. Agresją nikogo nie przekonasz!

©Freepik

Serwisy weryfikujące informacje (fact-checking)

- Międzynarodowa Sieć Weryfikacji Informacji IFCN stworzyła listę organizacji fact-checkingowych, które podpisały Kodeks zasad IFCN.
- Europejska Sieć Standardów Weryfikacji Informacji (EFCSN)
- Google Fact Check Explorer pomoże Ci znaleźć w internecie weryfikację informacji na dany temat lub o danej osobie.
- Zdemaskowane fałszywe informacje znajdziesz na EUvsDisinfo.eu
- EDMO (Europejskie Obserwatorium Mediów Cyfrowych) monitoruje przypadki dezinformacji i reaguje na nie za pośrednictwem swoich ośrodków w całej UE.

Krajowi weryfikatorzy informacji

AUSTRIA i NIEMCY

[GADMO](#)

BELGIA i HOLANDIA

[BENEDMO](#)

BELGIA i LUKSEMBURG

[EDMO BELUX](#)

BUŁGARIA i RUMUNIA

[BROD](#)

CHORWACJA i SŁOWENIA

[ADMO](#)

CYPR, GRECJA i MALTA

[MEDDMO](#)

CZECHY, SŁOWACJA i
POLSKA

[CEDMO](#)

DANIA, FINLANDIA i SZWECJA

[NORDIS](#)

ESTONIA, ŁOTWA i LITWA

[BECID](#)

FRANCJA

[DE FACTO](#)

WĘGRY

[HDMO](#)

IRLANDIA

[EDMO Ireland](#)

WŁOCHY

[IDMO](#)

PORTUGALIA i HISZPANIA

[Iberifier](#)

CZĘŚĆ 4

Ćwiczenie

Część 4: Ćwiczenie

Podzielcie się na grupy

Zapoznajcie się z opisami
i zadaniami

Przygotujcie prezentację

Sprawdźcie w praktyce, czego się nauczyliście

Gra informacyjna „Bad News”

(dostępna w kilku językach, dla osób od 14 lat) – Odgrywasz rolę osoby rozpowszechniającej w internecie mylne informacje.

Gra informacyjna „Bad News” dla dzieci

(dostępna w mniejszej liczbie języków, dla dzieci od 8 lat)

Cat Park

(w językach angielskim, francuskim, niderlandzkim i rosyjskim, dla osób od 15 lat) Masz za zadanie – za pomocą częstych technik dezinformacji – wywołać w ludziach sprzeciw wobec planowanego parku.

Źródła:

- Slajdy 1, 2, 3, 7, 9, 10, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 24 – ilustracje: upklyak; źródło: Freepik)
 - Slajd 4:
 - Post w mediach społecznościowych na temat spotkania Olivii Rodrigo z Sabriną Carpenter: <https://twitter.com/PopBase/status/1521984278057218050?lang=en>
 - Filmik na temat uruchomienia Żelaznej Kopuły: (3) Iran Spectator on X: „
-

